

Čez 50 let bo CIPRA praznovala stoletnico

Čeprav je v Alpski konvenciji predvidena tudi izdelava protokola o prebivalstvu in kulturi, so začele pogodbenice razmišljati o politični izjavi in ne pravno zavezujočem dokumentu, italijansko predsedstvo delovne skupine za prebivalstvo in kulturo pa želi ti dve tematski področji obravnavati ločeno. [Več na strani 1](#)

SP 2005: novih smučarskih prog v narodnem parku ne bo!

Mednarodna smučarska zveza (FIS) načrtuje za svetovno prvenstvo, ki bo leta 2005 v italijanskem Bormiu, ureditev novih prog na območju Narodnega parka Stilfserjoch, čeprav naj bi v neposredni bližini že obstajale proge, ki bi bile primerne za tekmovanja. CIPRA je zaradi načrtovane gradnje pri FIS že izrazila oster protest. [Več na strani 2](#)

Alpska konvencija brez Italije?

Zdi se, da se Italija od Alpske konvencije posavlja. Prejšnji teden sta se za ratifikacijo izvedbenih protokolov izrekli kar dve komisiji italijanske poslanske zbornice: prva je vložila zahtevo za ratifikacijo vseh protokolov razen prometnega protokola, druga komisija pa nasprotuje ratifikaciji turističnega protokola. [Več na strani 3](#)

Čez 50 let bo CIPRA praznovala stoletnico

Mednarodna komisija za varstvo Alp je bila ustanovljena 5. maja 1952. Ideja o njeni ustanovitvi se je porodila v Svetovni zvezi za ohranitev narave (IUCN). Od takrat je postala krovna organizacija, ki zastopa interese več kot 100 članskih organizacij s celotnega območja Alp. Ta konec tedna bo praznovala v Lihtenštajnu svojo petdesetletnico!

Po grozotah in pomanjkanju, ki so jih prinesle gospodarske krize in nato še druga svetovna vojna, je veliko ljudi upravičeno čutilo potrebo, da nadomesti pomanjkanje materialnih dobrin. O varstvu narave ni takrat govoril nihče. Toliko bolj občudovanja vredno je bilo, ko je bila že leta 1952 ustanovljena Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA). Daljnovidni posamezniki, kot recimo Edith Ebers, glavna pobudnica za ustanovitev naše organizacije, so takratne okoliščine opisovali zelo dramatično: „Hudi posegi v naravo! „Načrtovano je preurejanje vseh rek in jezer!“, „Postaviti hočejo svetilnik na Matterhornu!“ in drugi grozljivi scenariji so že takrat nudili dovolj pobud za mednarodno sodelovanje na področju varstva narave. In tako je bila 5. maja 1952 v bavarskem kraju Rottach-Egern ob jezeru Tegernsee ustanovljena CIPRA. V začetnem obdobju je bila CIPRA samo okoljevarstvena organizacija, katere cilj je bilo ohranjanje narave v Alpah.

Danes je prav to osrednja misel pri CIPRI: zagotavljanje eksistenčne podlage prebivalstva ni v nasprotju z obzirnim ravnanjem z naravo. Ravno nasprotno: če bo človek svoje okolje obravnaval spoštljivo, ga torej uporabljal trajnostno, bo njegovo življenje v Alpah imelo številne perspektive.

CIPRA praznuje svoj rojstni dan to soboto, 4. maja 2002 ob 17.30 uri, v Lihtenštajnskem umetnostnem muzeju v Vaduzu.

08/2002
03.5.2002

Vsebina

Čez 50 let bo CIPRA praznovala stoletnico.....	1
SP 2005: novih smučarskih prog v narodnem parku ne bo!.....	2
Planinska društva nasprotujejo gradnji novih smučišč	2
Položaj „stand by“ in velika poraba energije	2
EU dosegla cilj stabilizacije CO ₂ kljub povečanju emisij toplogrednih plinov.....	2
Avstrija stavi na vodno energijo.....	2
Alpska konvencija brez Italije?.....	3
Nemčija uspešno na poti k ratifikaciji protokolov.....	3
Pro Specie Rara izdal poročilo ob 20-letnici svojega delovanja	3
O tem in onem.....	4
Prireditve.....	4

SP 2005: novih smučarskih prog v narodnem parku ne bo!

Mednarodna smučarska zveza (FIS) načrtuje za svetovno prvenstvo, ki bo leta 2005 v italijanskem Bormiu, ureditev novih prog na območju Narodnega parka Stilfserjoch, čeprav naj bi v neposredni bližini že obstajale proge, ki bi bile primerne za tekmovanja. CIPRA je zaradi načrtovane gradnje pri FIS že izrazila oster protest.

Kot smo na kratko že poročali v 4. številki glasila alpMedie, je torej za svetovno prvenstvo načrtovana gradnja novih smučarskih prog, ki naj bi na območju občine Santa Caterina - Costa Sobretta vodile skozi Narodni park Stilfserjoch. Očitno FIS ni preveril nobenih drugih prog, čeprav te možnosti obstajajo in zadostujejo zahtevam tekmovanja, okolju in krajini v nacionalnem parku pa ne bi povzročile nobene škode. V dolini Valfurva bi brez težav lahko organizirali smuk v Bormiu in tehnične discipline.

V pismu predsedniku Mednarodne smučarske zveze CIPRA opozarja, da so taki usodni posegi v naravo samo zato, da bi organizirali neko veliko športno prireditev, nedopustni. Organizatorji svetovnega prvenstva v alpskem smučanju bi morali poiskati rešitev, ki bi bila trajnostno naravnana. Ena od takih rešitev bi bila, da bi tekmovanja organizirali na obstoječih smučarskih progah. Poleg tega pa je CIPRA izrazila tudi svojo zaskrbljenost zaradi neugodnega vzdušja, ki so ga povzročile grožnje in zastraševanja predstavnikov lokalnih oblasti, ko so le-ti predstavili svoje mnenje, ki je bilo v popolnem nasprotju s stališči in načrti organizacijskega odbora.

Planinska društva nasprotujejo gradnji novih smučišč

Aprila je francosko planinsko društvo medije seznanilo z zahtevami, ki so jih oblikovali konec lanskega leta na generalni skupščini Club Arc Alpin, krovnega združenja vseh planinskih društev. Ta namreč izrecno nasprotujejo razširitvi in ureditvi novih smučišč in to na celotnem območju Alp. V skladu z usmeritvami Alpske konvencije in pripadajočih protokolov zahtevajo tudi ustanovitev novega mednarodnega organa, ki bi bil pristojen za odobritev projektov, predvidenih za gradnjo novih turističnih objektov. Prav tako želijo še naprej aktivno sodelovati pri opredeljevanju omejitev za širitev smučišč in pri nadaljnjem osveščanju alpskega prebivalstva in vseh, ki živijo izven tega območja, o problemih, ki se pojavljajo zaradi gradnje povezav med posameznimi smučarskimi območji. Celotno besedilo sporočila za medije je objavljeno na spletnem naslovu <http://perso.wanadoo.fr/mountain.wilderness/news/motioncaa.htm> (franc.).

Položaj „stand by“ in velika poraba energije

V Evropi porabijo gospodinjstvi aparati, ki so v položaju „stand by“, toliko energije, da bi bilo za njeno proizvodnjo potrebnih šest jedrskih elektrarn. V Švici ustreza ta količina energije dvema tretjinama letne proizvodnje največjega akumulacijskega jezera v Alpah Grande Dixence (povprečna letna proizvodnja: 2 milijardi kWh!).

Vir: RSR, 30.04.2002

Akumulacijsko j. Grande Dixence

© eos-énergie ouest suisse

EU dosegla cilj stabilizacije CO₂ kljub povečanju emisij toplogrednih plinov

29. aprila je Evropska agencija za okolje (EEA) objavila rezultate najnovejšega inventarja emisij toplogrednih plinov za EU. Samo količina emisij CO₂ se je v obdobju med 1999 in 2000 povečala za 0,5 odstotka, medtem ko so se skupne emisije CO₂ in petih drugih toplogrednih plinov, ki jih uravnava Kjotski protokol, povečale za 0,3 odstotka. Kjotski protokol sicer Evropsko unijo obvezuje, da skupne emisije šestih toplogrednih plinov v obdobju od 2008 do 2012 zniža na raven, ki bo za 8 odstotkov nižja kot leta 1990. Inventar je objavljen na spletnem naslovu Evropske agencije za okolje: http://reports.eea.eu.int/technical_report_2002_75/en (v angl.). Glej tudi spletno stran <http://org.eea.eu.int/>

Avstrija stavi na vodno energijo

V Avstriji so doslej okrog 70 odstotkov električne energije proizvedli iz vodne energije, preostali del energije pa je zagotavljala soproizvodnja električne in toplotne energije. Na območju Alp električne energije iz jedrske energije ne proizvaja nobena država. Ta odločitev se v Avstriji na podlagi izdelanega modela za proizvodnjo in distribucijo električne energije tudi v prihodnje ne bo spremenila. Prejšnji ponedeljek so namreč avstrijski kancler Schüssel, minister za gospodarstvo Bartenstein in deželni glavarji številnih zveznih dežel, ki so se udeležili sestanka, privolili v sprejem predlaganega modela. Podjetji Verbund in Energie-Allianz, v katerih so združena podjetja za energetsko oskrbo iz Spodnje Avstrije, Dunaja, Gradiščanskega in Zgornje Avstrije, bosta ustanovili trgovsko družbo, ki bo z električno energijo, proizvedeno iz vodne energije, oskrbovala velike odjemalce. Delovati bo začela leta 2003 in bo ena največjih koncernov za distribucijo električne energije v Evropi. Nemško elektropodjetje E.On, ki je sprva sodelovalo pri pogajanjih, električno energijo pa proizvaja iz jedrske energije, pri projektu ne sodeluje.

Nov model, ki ga je sprejela Avstrija, sta pozdravili okoljski organizaciji Umweltdachverband in Global 2000, ki pa sta hkrati postavili tudi dve zahtevi: da električna energije, pridobljena iz jedrske energije, ne sme vstopiti na energetski trg skozi stranska vrata in da je treba spodbujati avstrijsko elektrogospodarstvo, naj še naprej uveljavlja in upošteva ekološka načela, npr. obsežen razvoj obnovljivih virov energije. Več o sprejetem modelu si lahko preberete v pismu o nameri (Letter of Intent), objavljenem na spletnem naslovu <http://www.bmwa.gv.at/news/2002/04/31de.htm> (v nem.).

Alpska konvencija brez Italije?

Zdi se, da se Italija od Alpske konvencije poslavlja. Prejšnji teden sta se za ratifikacijo izvedbenih protokolov izrekli kar dve komisiji italijanske poslanske zbornice: prva je vložila zahtevo za ratifikacijo vseh protokolov razen prometnega protokola, druga komisija pa nasprotuje ratifikaciji turističnega protokola.

Februarja letos je Berlusconijska vlada posredovala parlamentu v ratifikacijo vse izvedbene protokole Alpske konvencije, prejšnji teden pa je o tem razpravljala tudi prometna komisija pri poslanski zbornici (gl. informativno glasilo alpMedie št. 7). Kot je razvidno iz zapisnika seje, je komisija predlagala ratifikacijo vseh protokolov razen prometnega protokola. Skorajda ob istem času je zasedala tudi komisija za industrijo, trgovino in turizem, ki sicer s prometnim protokolom ni imela nobenih težav, je pa zato predlagala zavrnitev ratifikacije turističnega protokola. Walter Zanetta iz pokrajine Firenze je bil edini član komisije, ki se je na seji izrekel glede vsebine protokola in zatrjeval, da naj bi protokol omejeval športne dejavnosti in izgradnjo žičniških objektov. Prometna komisija o turističnem protokolu ni imela pripomb.

Ravnanje italijanskih parlamentarcev vedno znova pripravlja presenečenja in v razpravo o ratifikaciji protokolov vnaša nove vidike.

Nemčija uspešno na poti k ratifikaciji protokolov

Načrt ratifikacije protokolov za izvajanje Alpske konvencije je določen: 20. februarja je nemška zvezna vlada sprejela pobudo za podpis izvedbenih protokolov in jih posredovala v ratifikacijo parlamentu (Bundestag). 26. aprila je zeleno luč dal tudi zvezni svet (Bundesrat), tako da gre vsa zadeva 17. maja v parlament, kjer jo bosta obravnavala oba odbora. Postopek ratifikacije se bo končal v parlamentu 14. junija, zakon o ratifikaciji protokolov pa bo v nemškem Zveznem uradnem listu objavljen v drugi polovici julija letos.

V Švici se je postopek v zvezi z ratifikacijo protokolov zavlekel, kajti komisija parlamentarne zbornice, ki predhodno obravnava to vprašanje, je zahtevala dodatne informacije. Malo verjetno je, da bi Švica z ratifikacijo protokolov zaključila še v letošnjem letu, mednarodnem letu gora.

Pro Specie Rara izdal poročilo ob 20-letnici svojega delovanja

Švicarski sklad Pro Specie Rara se že dvajset let zavzema za ohranitev genetske in kulturne dediščine pri redkih avtohtonih živalih in rastlinah. Z geslom „Rešimo raznovrstnost kmetijstva, varujmo znanje, ohranimo kulturo, načrtujmo prihodnost!“ pomaga pri uvajanju, izvajanju in financiranju projektov, katerih cilj je ohranjanje ogroženih živalskih in rastlinskih vrst.

Dragocene lastnosti, kot so okus, nezahtevnost in odpornost proti boleznim, se morajo ohraniti tudi v prihodnosti. Zlasti v gorskih območjih je nedostopnost terena povzročila nastanek, recimo, velikega števila rastlinskih vrst, ki so tipične samo za določena rastišča. In ta raznovrstnost je sedaj ogrožena. Kot lahko preberemo v poročilu Mednarodne organizacije ZN za prehrano in razvoj (FAO), vsak teden izumreta dve pasmi domačih živali, tak trend pa je zaslediti tudi v Švici, kjer že sedaj dve pasmi prašičev in tri pasme goveda predstavljajo skoraj celotno populacijo teh živali v tej državi. Z genetskimi viri se izgublja tudi možnost, da bi bodočo kmetijsko proizvodnjo prilagodili spremenjenim tržnim, proizvodnim in okoljskim pogojem.

Izhajajoč iz teh dejstev, deluje Pro Specie Rara v štirih uradih, ki so pristojni za podporo in usklajevanje projektov med drugim za vzrejo oziroma ponovno naselitev vrst. Javnost se lahko o njihovem delu seznani na t.i. oglednih kmetijah in posebnih kmetijskih razstavah. Dva- do trikrat letno izide tudi glasilo v francoskem, italijanskem in nemškem jeziku. Najnovejša številka je tokrat posvečena 20. obletnici sklada. V zadnjem času vključuje Pro Specie Rara v svoje projekte tudi regije iz sosednjih evropskih državah in podpira mednarodne dejavnosti, katerih cilj je sodelovanje z nevladnimi organizacijami, s katerimi si delijo podobna prepričanja in izboljšanje njihovega položaja.

Vir: www.psrara.org

Protokol o turizmu:
prekomerna omejitev
turističnih dejavnosti?

© Ges. f. ökolog. Forschung e.V., München

O tem in onem

Švica: prvi uspehi pri preusmeritvi čezalpskega prometa težkih tovornih vozil na železnico

Švica je okvirne podatke o preusmeritvi tranzitnega prometa na tire od leta 2001 naprej določila z zakonom in od takrat je rast tovornega cestnega prometa, ki potuje prek Alp, prvič padla, in sicer z dolgoletnega povprečja, ki se je vrtelo okrog 7 do 8 odstotkov, na samo še 3 odstotke v letu 2001. Tudi če je del razlogov za tak preobrat iskati v slabšem položaju gospodarstva, pa so kontejnerski prevozi narasli za 1,7 odstotka, spremljani prevozi z oprtnimi vlaki za 5 odstotkov in prevozi cestnih tovornih vozil (»potujoča avtocesta«) za 5,5 odstotka. Vendar pa švicarska zvezna vlada v naslednjih letih pri preusmerjanju prometa na železniške tire pričakuje precejšnje ovire in je zato pripravila akcijski načrt za krepitev vloge železnice. Pomembna točka pri tem je izboljšanje čezmejnega tovornega prometa po železnici z Italijo, zlasti na prometni osi med Lötschbergom in Simplonom do Domodossola, ki je glavna tranzitna linija za tovorni promet, zato bi moral le-ta potekati čim učinkoviteje. Kot pravi minister za okolje, transport, energijo in telekomunikacije Moritz Leuenberger, bi na splošno bilo treba finančno pomoč uporabiti hitreje in jo usmeriti v uresničitev določenih ciljev ter seveda preveriti, ali so potrebna dodatna sredstva za preusmeritev prometa na železniške tire. Vir: Neue Zürcher Zeitung, 02.05.2002

Gradnja železnice na tromeji med Lihtenštajnom, Avstrijo in Švico

Kneževina Lihtenštajn, avstrijska zvezna dežela Voralberg in švicarski kanton St. Gallen so naročniki raziskave, ki naj bi ugotovila, katere infrastrukturne izboljšave so potrebne na železniških progah na relacijah Bregenz - St. Margrethen ter Feldkirch – Buchs. Povečali naj bi hitrost vlakov in dodatno razširili obstoječe zmogljivosti za tranzitni, regionalni in tovorni promet. Vzhodni del Švice bi bil potemtakem bolje povezan z evropskim železniškim omrežjem visoke storilnosti. Vir: Deželno tiskovno središče Vorarlberg, 02.05.2002

Gamsje garje se širijo

Leta 1997 so postali znani prvi primeri gamsjih garij na Južnem Tirolskem, bolezen se je nato razširila prek Slovenije in Tirolske vse do Trentina v Italiji. Garje so za gamse smrtna bolezen, ki ljudem ni nevarna. Povzročajo jo srbci, širi pa se kontaktno. V Trentinu računajo, da bo zaradi bolezni poginilo kar 80 do 90 odstotkov populacije gamsov. Po izjavi direktorja trentinske lovske zveze dodatnih protiukrepov ni potrebno sprejeti. Vir: Trentino, 30.04.2002

Gore ogrožene povsod po svetu

Ob razglasitvi letošnjega mednarodnega leta gora je Univerza Združenih narodov s sedežem v Tokiu objavila raziskavo o „zdravstvenem stanju“ gora našega planeta, ki jo je opravila raziskovalna skupina skupaj z Jackom Ivesom, strokovnjakom za ekologijo gorskih ekosistemov. Ugotovili so, da so Alpe in gorska veriga Himalaja, Karakorum in Hindukuš najbolj ogroženi gorski masivi. V Severni Ameriki in Evropi je vzrok ogrožanja zlasti intenzivna turistična dejavnost. V gorskih verigah držav v razvoju pa so odločilni različni dejavniki, kot so revščina, suša, lakota, krčenje gozdov, vojne. V sodelovanju z bernsko univerzo so raziskovalci izdelali tudi program za uveljavitev trajnostnega razvoja v ogroženih gorskih območjih. Več na spletni strani: http://update.unu.edu/archive/issue14_2.htm (v angl.)

www.vistaverde.de: Nov informacijski portal za okolje, naravo in trajnost

V nemškogovorečem prostoru je vista verde tisti spletni portal, kjer so na voljo različne informacije v obliki novic in vsakodnevnih e-novic s področja okolja, narave in trajnosti, kjer si je mogoče izmenjevati različna mnenja in kjer so objavljena poročila o aktualnih dejavnostih in obsežen spletni seznam naslovov.

Prireditve

Javna prireditev: „**Alpska konvencija kot priložnost za graubündenski turizem**“.

13. maj 2002 od 18.00 ure naprej, dvorana Visoke tehnične in gospodarske šole, Chur (Švica). Organizator: CIPRA-Švica. Informacije: cipra@cipra.ch

Letna skupščina mednarodnega združenja „**Association des Patrimoines Alpins**“.

7. – 8. junij 2002, Sierre (Švica). Teme: Ponovno odkritje proizvodov z alpskega prostora (vinogradništvo, živinoreja, mlečna industrija). Informacije: www.apa.li (v franc.)

„**Žarišče Alpe**“: 5. mednarodna poletna akademija. Organizator: CIPRA-International.

19.8.2002 – 6.9.2002: osnovni tečaj 28. – 30.8. 2002; tema letošnjega osrednjega seminarja: „Prosti čas – mobilnost – Alpe“, Schaan (Lihtenštajn). Zagotovljeno simultano prevajanje v nemškem in italijanskem jeziku. Informacije in prijava: www.cipra.org